

Nechirurgická léčba karcinomu hrdla dělohy

Igor Sirák¹, Denisa Pohanková¹, Miroslav Hodek¹, Munachiso Ndukwe², Ivan Práznovec²

¹Klinika onkologie a radioterapie, FN Hradec Králové

²Porodnická a gynekologická klinika, FN Hradec Králové

Navzdory klesající incidenci a účinné prevenci představuje karcinom hrdla dělohy v České republice nadále veliký společenský a medicínský problém. Ročně se v naší zemi diagnostikuje více než 700 případů zhoubného onemocnění hrdla dělohy, přičemž asi 300 pacientek ročně tomuto onemocnění podlehne. Mezioborová spolupráce, zkušenosti jednotlivých aplikujících odborníků (lékařů, sester, medicínských fyziků a asistentů atd.), moderní přístrojové vybavení i dostupnost inovativních léků mají obrovský dopad na stále se zlepšující prognózu našich pacientek. Přehledový článek sumarizuje aktuální postupy a doporučení v nechirurgické léčbě karcinomu hrdla dělohy.

Klíčová slova: karcinom hrdla dělohy, radioterapie, brachyterapie, chemoterapie, imunoterapie.

Non-surgical treatment of cervical cancer

Cervical cancer remains a significant social and medical problem in the Czech Republic despite a decrease in incidence and effective prevention measures. Every year, over 700 cases of malignant cervix disease are diagnosed in the country, and about 300 patients die from the disease. However, interdisciplinary cooperation, the expertise of individual healthcare professionals (such as doctors, nurses, medical physicists, and assistants), modern equipment, and the availability of innovative drugs have contributed to an improving prognosis for patients. This review article highlights the current procedures and recommendations for non-surgical treatment of cervical cancer.

Key words: cervical carcinoma, radiotherapy, brachytherapy, chemotherapy, immunotherapy.

Úvod

Cervikální karcinom je zhoubné onemocnění vycházející z buněk epitelu hrdla dělohy. V jeho etiologii hraje hlavní roli chronická infekce lidským papilomavirem (HPV). Vyvíjí se postupně, přes obvykle až roky trvající dysplastické změny, které jsou zachytitelné pouze screeningovým vyšetřením. V časných stádiích nemusí ani invazivní nádor působit žádné symptomy. Příznaky, jako je např. abnormální vaginální krvácení mezi cykly, po styku nebo v menopauze, se objevují až jako pozdní příznaky onemocnění. Bolesti podbřišku a zad či potíže s mikcí či defekací jsou typické pro již lokálně pokročilé stadium. Nádorové buňky se zprvu šíří pouze lokálně ve sliznici či stromatu děložního hrdla,

postupně však mohou postihovat děložní tělo, pochvu, parametria, případně pánevní orgány. Typickým šířením mimo dělohu je nejprve šíření lymfatickým systémem uzlin pánve, následně pak do paraaortálních uzlin retroperitonea, mediastina a levé nadklíčkové oblasti. Hematogenní diseminace je v době stanovení diagnózy spíše méně častá, ale nikoliv raritní.

V léčbě karcinomu hrdla dělohy je nutná centralizace, mezioborové rozhodování a zajištění rychlé cesty pacientek od diagnózy, přes staging, mezioborové určení léčebné strategie, až k zahájení vlastní léčby. Mezioborová konzilia by měla brát v potaz všechny faktory na straně pacientky i její onemocnění a s pacientkou konzultovat všechny

DECLARATIONS:

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Funding/Support:

None.

Cit. zkr: *Onkologie*. 2024;18(1):13-17
<https://doi.org/10.36290/xon.2024.003>
Článek přijat redakcí: 10. 11. 2023
Článek přijat k tisku: 30. 11. 2023

doc. MUDr. Igor Sirák, Ph.D.
igor.sirak@fnhk.cz